

Izjava o namerama - održiva nabavka kakaoa

Sadržaj

1. Naše shvatanje	1
2. Naš cilj	2
3. Naša pozicija	3
3.1. Odgovorno formiranje asortimana	3
3.2. Poreklo, transparentnost i sledljivost	3
3.3. Uzgoj	3
3.4. Zaštita životne sredine	3
3.5. Poboljšanje standarda	4
4. Naše angažovanje	4
4.1. Odgovorno formiranje asortimana	4
4.2. Poreklo, transparentnost i sledljivost	4
4.3. Uzgoj	5
4.4. Zaštita životne sredine	6
4.5. Poboljšanje standarda	6
5. Organizacije i označavanje	7

1. Naše shvatanje

„U našem svakodnevnom radu mi preuzimamo ekonomsku, društvenu i ekološku odgovornost.“

Ovim osnovnim načelom definiše se odgovorno poslovanje kao deo korporativne kulture kompanije Lidl Srbija. U prilog tome, sastavili smo ovaj dokument, u kojem su uzeti u obzir aspekti odgovornosti, zaštite životinja, kao i savesno i održivo postupanje prilikom nabavke kakaoa.

Osvrtom na tri globalna stuba održivosti postavljamo sledeća osnovna shvatanja održive proizvodnje životnih namirnica:

- Zaštita prirodnih resursa, klime, životne sredine i biodiverziteta

Održiva proizvodnja glavni akcenat stavlja na načine i metode rada, koji će sa jedne strane povećati plodnost tla, a istovremeno smanjiti štetne uticaje na vodu, vazduh, tlo, klimu, biodiverzitet, kao i zdravlje čoveka.

- Bezbedna ishrana

Održiva proizvodnja uzima u obzir osnovne potrebe za hranom današnjih i budućih generacija, kao i buduću proizvodnju poljoprivrednih proizvoda.

- Socijalni faktori

Sa društvenog aspekta, održiva proizvodnja vodi računa o dugoročnom zapošljavanju, boljim prihodima i boljim uslovima života i rada za sve one koji su aktivni u proizvodnom lancu.

2. Naš cilj

Potrošači očekuju visoke standarde u pogledu poljoprivredne proizvodnje kakaoa, a mi uvek osluškujemo potrebe naših potrošača. Relevantnost i mogućnost realizacije predstavljaju ključne faktore za delovanje na tom putu.

Naš cilj je da doprinesemo tome da obrađivanje zemljišta ne šteti životnoj sredini i društvu. Da bismo to postigli, u ovoj izjavi o namerama utvrdili smo niz načela, formulisali smo ciljeve i konkretne mere koje će se primenjivati prilikom nabavke kakaoa.

Ovaj dokument važi kako za kakao, tako i za prerađene životne namirnice, koje sadrže kakao.

Cilj je, da se ova izjava o namerama stalno usavršava. Mi ćemo zajedno sa našim proizvođačima dokumentovati napredak, i raditi na dogovaranju i razvoju novih mera. One će biti obavezujuće za sve dobavljače. U slučaju odstupanja od zadatog cilja, definisaćemo mere, koje će omogućiti njegovu realizaciju.

Mi naše dobavljače dodatno obavezujemo da uvek poštuju nacionalne zakonske standarde i da ih se pridržavaju. Lidl, kao internacionalna kompanija, od 2007. godine je član inicijative „*Business Social Compliance Initiative*“ (BSCI), međunarodne organizacije, koja vrši nadzor u obezbeđivanju dobrih uslova rada u globalnom proizvodnom lancu. Lidl je, na osnovu ovog članstva, razvio svoj sopstveni Kodeks ponašanja (Code of Conduct), koji sledimo sa ciljem da se ispuni više od minimuma socijalnih standarda u lancu proizvodnje. Ovi minimalni standardi predstavljaju značajnu osnovu za sve poslovne odnose Lidl-a i njegovih ugovornih partnera. Prema pomenutom Kodeksu ponašanja, odbijamo svaki oblik rada dece ili ugrožavanja ljudskih i radnih prava u proizvodnom lancu. Upotrebom sve više sirovina iz sertifikovane održive proizvodnje, Lidl podstiče i podržava mere, koje prevazilaze minimalne, zakonom propisane zahteve, u cilju poboljšanja socijalnih i ekoloških aspekata.

Predmetnom izjavom o namerama, Lidl Srbija objavljuje svoj cilj da do kraja 2022. godine prodaje i u proizvodnji proizvoda privatne robne marke koristi isključivo kakao koji potiče iz sertifikovanog uzgoja.

3. Naša pozicija

U okviru dole navedenih područja Lidl Srbija aktivno teži i radi na pronalaženju novih rešenja.

3.1. Odgovorno formiranje asortimana

Prilikom razvoja proizvoda težimo da dostignemo visoke standarde kvaliteta. Svojim potrošačima Lidl Srbija želi da ponudi proizvode privatne robne marke, koji su proizvedeni na održiv način. Podržavamo rad organizacija kao što su Fairtrade, UTZ Certified, Organic i Rainforest Alliance, na taj način što kroz asortiman nudimo sertifikovane i na odgovarajući način obeležene proizvode.

3.2. Poreklo, transparentnost i sledljivost

Naš cilj je da potrošačima omogućimo u što većoj meri transparentnost, kvalitet i praćenje porekla sirovine u lancu dostave. Jasnim, čitkim i razumljivim informacijama koje se navode na ambalaži privatne robne marke, Lidl Srbija podržava svoje potrošače u izboru proizvoda.

3.3. Uzgoj

Kao društveno odgovornoj kompaniji veoma nam je stalo do zaštite životne sredine i dobrih uslova rada prilikom proizvodnje naših proizvoda. U tu svrhu, Lidl kao internacionalna kompanija već dugi niz godina saraduje sa organizacijama za sertifikaciju, a angažovani smo i na projektima za socijalno i ekološki održivu poljoprivrednu proizvodnju.

3.4. Zaštita životne sredine

Negativne uticaje na životnu sredinu prouzrokovane nesrazmernom upotrebom pesticida u proizvodnji poljoprivrednih proizvoda potrebno je minimalizovati. Lidl kao internacionalna kompanija se dodatno distancira od

ilegalne seče drveća i krčenja šuma paljenjem radi dobijanja novih sadnih površina.

3.5. Poboljšanje standarda

Lidl na globalnom nivou nastoji da poveća broj proizvoda koji potiču iz sertifikovane održive proizvodnje, tj. koji su sertifikovani kroz npr. Fairtrade, Rainforest Alliance, UTZ Certified program, kako bi na taj način još više zadovoljio potrebe kupaca. Važno nam je da doprinesemo, kako odgovornijem ponašanju potrošača, tako i osveščivanju o značaju kupovine proizvoda koji potiču iz sertifikovane proizvodnje.

4. Naše angažovanje

4.1. Odgovorno formiranje asortimana

Lidl se već dugi niz godina zalaže da uzgoj kakaoa bude održiv. Važan aspekt predstavlja saradnja sa međunarodno priznatim organizacijama za sertifikaciju, kao što su Fairtrade, Rainforest Alliance, UTZ Certified. Poštovanje postavljenih kriterijuma u pogledu zaštite životne sredine i društveno odgovornog poslovanja obezbeđeno je od strane gore pomenutih organizacija. **Lidl Srbija se obavezuje da će od 2022. godine prodavati kakao i u proizvodnji proizvoda privatne robne marke zahtevati korišćenje isključivo kakaoa koji potiče iz sertifikovane održive proizvodnje, tj. proizvodnje koja je sertifikovana od strane Fairtrade, Rainforest Alliance, Organic ili UTZ Certified.**

4.2. Poreklo, transparentnost i sledljivost

Čokolada i čokoladni proizvodi proizvode se od sirovine kakao. Kakao se uglavnom uzgaja u tropskim i subtropskim područjima. Puno kakao dolazi iz država Zapadne Afrike, kao što su Obala slonovače, Gana, Nigerija i Kamerun. Zalažemo se za povećanje transparentnosti u pogledu porekla naših proizvoda i trudimo se da kupcima pružimo mogućnost da saznaju više o

uzgoju kakaoa. I ovde je važna saradnja sa organizacijama za sertifikaciju, jer njihovi sistemi doprinose sledljivosti u lancu proizvodnje. Zbog toga se na ambalaži nekih Fairglobe proizvoda nalazi brojčana šifra, takozvani „Fairtrade Code“. Unosom tog Fairtrade koda, potrošači mogu da krenu na virtuelno putovanje i da saznaju gde je kakao uzgajan i ko ga je uzgajao. Na tom internet sajtu dodatno se ukazuje na to koje efekte Fairtrade postiže u zemlji uzgoja i koji su projekti već finansirani Fairtrade premijama.

4.3. Uzgoj

Uzgoj kakaoa povezan je sa teškim radom i niskom novčanom naknadom za rad. Sirovi kakao najčešće isporučuju mali proizvođači, koji često imaju 3 do 5 hektara zemlje. Mali proizvođači često rade u međusobnoj kooperaciji kako bi ostvarili pogodnosti uslovljene većom količinom ponuđene robe, pristup obukama kroz programe sertifikacije i bolju poziciju u proizvodnom lancu. Pored ovih socijalnih aspekata, proizvođači koji uzgajaju kakao sve više se suočavaju sa posledicama klimatskih promena. Prinudeni su da se bore sa ekstremnim vremenskim promenama, koje imaju negativno dejstvo na žetvu kakaoa. Međunarodno priznate organizacije za sertifikaciju aktivno rade na tome da proizvodnja kakaoa od strane malih proizvođača ne podleže efektima klimatskih promena.

U saradnji sa GIZ-om (Gesellschaft für internationale Zusammenarbeit), Lidl na globalnom nivou finansira gradnju i rad poljoprivredne škole PROCACAO za održivu proizvodnju kakaoa na Obali slonovače. U poslednje dve godine obučeno je 2.000 polaznika, koji će usvojeno znanje preneti dalje. Kao deo nacionalne strukture sektora za proizvodnju kakaoa, glavne tačke centra za obuku su posredovanje u pogledu primene održivih i po životnu sredinu boljih metoda uzgoja kroz dobru poljoprivrednu praksu, operativno znanje, kao i upućivanje u socijalne teme. Tom prilikom obavlja se i praktična poljoprivredna obuka, kako bi se stečeno znanje odmah primenilo u praksi. PROCACAO centar za obuku je svojim delovanjem i upotrebom savremene tehnike za proizvodnju kakaoa postigao svoj cilj: poboljšanje održive proizvodnje kakaoa i povećanje prihoda poljoprivrednika.

Ostvareni su sledeći ciljevi:

- Obučeno je preko 8.000 poljoprivrednika.

- 14.000 proizvođača kakaoa je imalo benefit od obuke.
- Pored obuke za održivu proizvodnju kakaoa, 4.000 žena je savetovano na teme u vezi prehrane i proširenja aktivnosti.
- Poljoprivrednici koji su prošli obuku bili su u mogućnosti da povećaju prinose za 150 %.
- Oko 10 zadruga je uzelo učešće u završnoj fazi projekta i ostvarilo korist od ovog savetovanja. Oni su bili u mogućnosti da povećaju produktivnost svih učesnika u proizvodnji. Neki od njih su bili nagrađeni i sklopili su ugovore za nove programe obuka.

4.4. Zaštita životne sredine

Podatak da je proizvod 100% sertifikovan znači da mali proizvođači koji uzgajaju kakao zadovoljavaju socijalne i ekološke kriterijume postavljene od strane organizacija za sertifikaciju, a koji su neretko veći od zakonskih zahteva. Prilikom sertifikacije kompanija je dužna da nezavisnim kontrolnim licima dokaže da uspešno sprovodi mere za ostvarenje ciljeva definisanih standardima. Proizvođači koji su sertifikovani od strane organizacije UTZ Certified, dobijaju, na primer, mogućnost da učestvuju u kursovima za obuku i usavršavanje, na kojima uče kako kroz dobru poljoprivrednu praksu mogu da minimalizuju štetan uticaj po životnu sredinu. U to se, na primer, ubrajaju primena poboljšanih metoda navodnjavanja, sprečavanje seče šuma, optimizacija upotrebe zemlje i đubriva u cilju povećanja produktivnosti obradivih površina.

4.5. Poboljšanje standarda

Konstantnim proširenjem asortimana koji sadrži proizvode koji potiču iz sertifikovane održive proizvodnje, šaljemmo jasnu poruku, kako potrošačima, o prednostima kupovine ovakvih proizvoda, tako i proizvođačima koji na taj način dobijaju priliku za plasiranje veće količine svojih proizvoda. Osim toga, na ovaj način omogućavamo svojim potrošačima da doprinesu poboljšanju životnih i radnih uslova ljudi koji žive u područjima u kojima se proizvodi kakao. Na ovaj način posvećeni smo održivoj proizvodnji i održivoj potrošnji.

5. Organizacije i označavanje

Znak Rainforest Alliance Certified

Ovim znakom označeni su proizvodi koji kompletno ili pretežno potiču sa farmi ili iz šuma koje posедуju sertifikat Rainforest-Alliance. Poslovanje u ovakvim sistemima mora da se obavlja prema striktnim smernicama SAN-Sustainable Agriculture Network. Ovo obuhvata kriterijume za zaštitu životne sredine i društvenu odgovornost. Smernice su napravljene tako da sa jedne strane zaštite i očuvaju divlje biljke, životinje, tlo i vodu, a sa druge strane da doprinesu poboljšanju životnih i radnih uslova radnika, njihovih porodica i lokalne zajednice.

Znak Fairtrade

Fairtrade je sinonim za bolje uslove rada i bolji život malih proizvođača i radnika u Africi, Aziji i Južnoj Americi. Preko 1,6 miliona malih proizvođača i radnika već profitira od stabilnih cena, Fairtrade premija za zajedničke projekte, i od podsticaja za proizvodnju koja ne šteti životnoj sredini. Nezavisna kontrola u okviru Fairtrade standarda obuhvata kriterijume za dobru organizacionu strukturu, zaštitu životne sredine i bezbedne uslove rada.

Znak Fairtrade kakao program

Fairtrade kakao program (Fairtrade Cocoa Program) pruža malim proizvođačima koji uzgajaju kakao priliku da veći deo svojih proizvoda prodaju po Fairtrade uslovima. Za razliku od klasičnog Fairtrade znaka, u ovom slučaju reč je o fer nabavci sirovina, a ne o sastavu i sertifikaciji proizvoda. Na ovaj način kompanijama je omogućena nabavka velike količine kakaoa koji je proizveden od strane Fairtrade sertifikovanih malih proizvođača. Fairtrade sertifikovanim malim proizvođačima na ovaj način je omogućena prodaja veće količine proizvoda, kao i veći prihodi.

UTZ znak

UTZ je program održivosti za kafu, kakao i čaj. Ovim programom obučavaju se proizvođači u pogledu dobre poljoprivredne prakse, i ukazuje im se na koji način profesionalnije, kvalitetnije, unosnije i održivije mogu da uzgajaju kafu, kakao i čaj. Dodatno proizvođači se obučavaju u pogledu načina proizvodnje, zaštite na radu i očuvanja životne sredine. Cilj programa je da proizvođači dobiju veću cenu za bolji proizvod. Na taj način proizvođači svojim snagama poboljšavaju svoj životni standard. Mali proizvođači koji učestvuju u ovom standardu obavezuju se da će poštovati određeni kodeks ponašanja.